

Режим доступа: www.dw.de/немец-томас-бах-избран-президентом-мок/a-16805407. – 10.05.2013.

3. Владимир Рауш Партитура Баха. Сможет ли новый глава МОК поднять спорт выше конъюнктуры? // Итоги. – Режим доступа: <http://www.itogi.ru/sport/2013/37/193964.html>. – 16.09.2013.

4. Воробьева М. Томас Бах: "В борьбе с коррупцией нам нужна серьезная поддержка" / Мария Воробьева. – Режим доступа: <http://summer.sport-express.ru/summer-others/reviews/32620/>. – 21.06.2013.

5. Долгополов Н. Немец Томас Бах стал новым президентом МОК / Николай Долгополов // *Российская газета*. – № 6075 (99). – Режим доступа: www.rg.ru/2013/09/10/mok-site.html. – 11.09.2013.

6. Новак Д. Президент МОК Томас Бах: Олимпийские игры – это не место для протестов / Дэвид Новак. – Режим доступа: http://sochi2014.rsport.ru/sochi2014_analytics/20130929/690512800.html – 30.09.2013.

7. Томас Бах: если меня выберут президентом МОК, я начну свою работу с недельной сессии, основанной на принципе мозгового штурма // Спортивная политика. – Режим доступа: <http://www.allsportinfo.ru/index.php?id=72373>. – 10.09.2013.

БІНАРНІ УРОКИ – ШЛЯХ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ

Бенедіс В.Г.

Полтава, Україна

Інтегральна технологія у навчанні реалізується такими шляхами: встановлення зв'язків між навчальними предметами; впровадження у навчально-виховний процес інтегрованих занять; включення у навчальні плани інтегрованих курсів, як обов'язкових, так і за вибором; проведення міжпредметних позакласних заходів. На практиці інтегральна технологія відображена в уроках: уроки з використанням міжпредметних зв'язків, бінарні уроки та інтегровані уроки.

Бінарний урок – нестандартна форма навчання з реалізації міжпредметних зв'язків. Це творчість двох педагогів, яка переростає у творчий процес учнів та формує в останніх креативну компетентність. Мета бінарного уроку - створити умови для вмотивованого, практичного застосування знань, навичок і умінь; дати можливість побачити результати своєї праці й одержати від них радість і задоволення.

Бінарним урокам притаманні значні педагогічні можливості: учні одержують багатогранні знання про об'єкт вивчення, у них формуються вміння переносити знання з однієї галузі в іншу, стимулюється аналітико-синтетична діяльність, формуються уміння аналізувати і порівнювати складні процеси і явища навколишнього світу, що забезпечує формування цілісного сприйняття дійсності як передумови формування наукового світогляду.

Бінарний урок по своїй природі є однією з форм проекту, а саме, це міжпредметний, внутрішній короткостроковий чи середньої тривалості проект. Бінарні уроки дозволяють інтегрувати знання з різних областей знань для рішення однієї проблеми, дають можливість застосувати отримані знання на практиці. В залежності від змісту програмного матеріалу кожен урок має свої особливості і не може будуватися по встановленому шаблону. Але існують загальні вимоги. Необхідно враховувати специфіку кожного навчального предмета та його можливості у розкритті загальних законів, теорій, ідей, які є інтегруючою основою кількох навчальних предметів. Психологічна і методична сумісність викладачів відіграє не останню роль у підготовці та проведенні бінарного уроку. У ролі координатора виступає ведучий учитель з даної проблеми. Важливим етапом підготовки бінарного уроку є спільне, ретельне планування. Урок поділяється на взаємодоповнюючі частини. При цьому необхідно уникати дублювання. Висувається проблема дослідження, група учнів поділяється на підгрупи, що займаються пошуком інформації, фактів і аргументів, необхідних для проведення дослідження; оформленням результатів. Майже завжди на цьому етапі учні відчувають необхідність у додатковій літературі (інформації) з теми. Задача викладача на даному етапі - допомогти учням вибрати найбільш раціональні прийоми і способи виконання завдання. Бінарні уроки вимагають великої підготовки, як викладачів, так і учнів, тому їх неможливо проводити часто. У сучасній школі бінарні уроки проводяться творчо працюючими вчителями. За класифікацією А.В.Хуторського бінарні уроки належать до уроків комунікативного типу. У ході бінарного уроку реалізується продуктивна співпраця вчителів та учнів.

Отже, бінарні уроки:

- слугують засобом підвищення мотивації навчання, тому що створюють умови для практичного застосування знань;

- розвивають навички самоосвіти, тому що велику частину підготовки до уроку учні здійснюють самостійно і в позаурочний час;

- розвивають аналітичні здібності та винахідливість;
- володіють величезним виховним потенціалом;
- на бінарних уроках відбувається перенос уміння в нові області, що не вивчалися раніше, що допомагає учням приймати творчі рішення.

Впродовж двох років ми – вчителі природничої кафедри Полтавської спеціалізованої школи-інтернату №1 - проводимо бінарні уроки, залучаючи вчителів інших кафедр. Підготовка до такого уроку – цікавий, творчий й тривалий процес. Ми витрачали близько місяця. Потрібно і вчителю попрацювати з літературою, і дітей залучити до пошуку інформації та засобів самовираження. Тому часто такі уроки проводити не вдається, хоча задоволення від вдало проведеного заходу отримують і вчителі, і діти, і гості. По-перше, вчителі, що готують такий урок повинні мати партнерські чи навіть дружні відносини. При авторитарному поводженні одного із вчителів, інший просто не зможе розкрити свій творчий потенціал. А це негативно вплине на загальний результат. По-друге, бінарні уроки краще проводити при узагальненні знань з певної теми. Звісно, теми з предметів часто не співпадають у часі. Тому комусь із вчителів випадає звертатись до вже пройденого матеріалу. Щоб не виникала плутанина, краще назвати ці заходи позакласними. Так, на позакласному заході «Хімія кохання», вчителями біології, хімії та світової літератури досить повно та різнобічно було розкриті питання: Що таке кохання? Старшокласники та гості отримали уявлення, як про ділянки головного мозку, відповідальні за це почуття, так і про будову та функції речовин, що викликають ефект закоханості. Чому згасає почуття? Чи буває вічне кохання? Відповіді на ці запитання отримали учні, проілюструвавши свої думки віршами, піснями та сценками із творів світової літератури. В ході проведення бінарних уроків та заходів вчителі нашої школи дійшли висновку, що: бінарні уроки сприяють активізації пізнавальної діяльності учнів; активному, емоційному сприйняттю ними нових знань; розвитку творчого, самостійного, гнучкого мислення. Тому проведення бінарних уроків має оптимальний ефект у класах, у яких переважають учні з нестійкою увагою та незначним інтересом до засвоєння певного предмета.

Література

1. Гергега Т. Інтерактивні методи на уроках. – Київ: Перун, 2005. – 87 с.
2. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн. – К.: А.С.К., 2004. – 125 с.
3. Федорець Г.Ф. Міжпредметні зв'язки в процесі навчання / Г.Ф. Федорець. – Львів, 1983. – 83 с.
4. Туріщева Л.В. Міжпредметні зв'язки в навчанні хімії / Л.В. Туріщева // Хімія. – 2004. - №7. – 96 с.

ЗАПОБІГАННЯ СИНДРОМУ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ВЧИТЕЛІВ ТА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

*Берднікова М.О., Білизна О.В., Громцева М.К.
Полтава, Україна*

Дослідження синдрому емоційного вигорання серед учителів актуальне тому, що від психологічного стану вчителя безпосередньо залежить ефективність його виховного впливу на учнів. Емоційний стан учителя позначається на якості всього навчально-виховного процесу. Отже, доречно говорити про необхідність розробки методики запобігання синдрому емоційного вигорання вчителів та способи боротьби з ним.

Цим питанням займалися такі вчені: американський психіатр Х.Фрейденбергер, англійські психологи К.Маслач, Б.Перлман, Е.Хартман, Г.Робертс, С.Джексон, російські вчені В.Орел, В.Бойко, Т.Зайчикова, Л.Карамушка, С.Максименко, В.Паньковець, О.Третьяк, П.Сидоров.

Вперше термін «burnout» (в перекладі з англійської – синдром вигорання) увів американський психіатр Х. Фрейденбергер у 1974 році для характеристики психологічного стану здорових людей, які інтенсивно спілкуються з клієнтами, пацієнтами, постійно перебувають в емоційно навантаженій атмосфері при наданні професійної допомоги. Це люди, які працюють у системі «людина – людина», які змушені постійно спілкуватися з іншими людьми, при чому не за власним вибором [1, с.8].

Спочатку кількість професіоналів, яких вважали схильними до «емоційного вигорання», була незначною – співробітники медичних закладів і різноманітних добродійних організацій. Але в 1982 році Р.Шваб розширив групу професійного ризику: «це перш за все вчителі, поліцейські, юристи, тюремний персонал, політики, менеджери всіх рівнів» [1, с.9]. Відомий американський психолог К.Маслач, яка одна з перших почала досліджувати цей синдром, стверджувала, що емоційне